

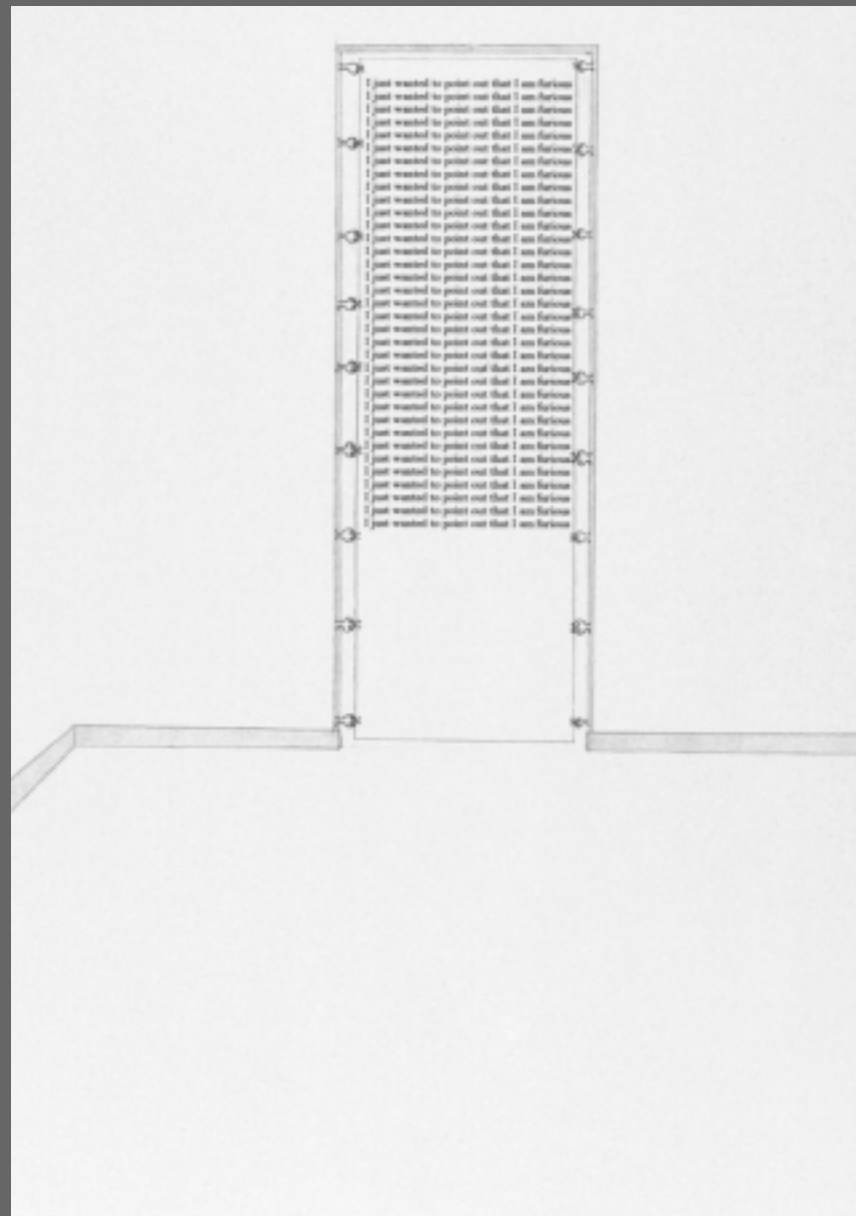
SINT-LUKAS GALERIJ BRUSSEL

T I J D S C H R I F T N U M M E R 2 | M A A R T 2 0 0 3

ERKENNINGSNUMMER
P 2A9251

BELGIË - BELGIQUE
P.B.
BRUSSEL X
BC 4368

GUDNY ROSA INGIMARSDOTTIR

TENTOONSTELLING: van maandag 14.04.2003 tot en met zaterdag 17.05.2003 **VERNISSAGE:** op donderdag 24.04.2003 om 18u (tot 21u) **OPEN:** van maandag tot vrijdag van 10u tot 17u, zaterdag van 13u tot 17u (behalve op zat. 19.04, op Paasmaandag 21.04, alsook van 01.05 tot 04.05)

GUDNY ROSA INGIMARSDOTTIR: "Waar gaat het wit naartoe als de sneeuw smelt?"

« Requiem 1 »... Dit lopend project van Gudny Rosa Ingimarsdottir en Benedikt Hermansson speelt in een lus terwijl ik dit schrijf. Deze twee kunstenaars uit IJsland werken voor het eerst samen. Beeldend kunstenaar Gudny Rosa Ingimarsdottir heeft 74 minuten geluiden opgenomen, afkomstig van de klokken die in het atelier van horlogemaker Gudmundur Hermansson werden opgesteld. Daarna vertrouwde ze deze opname aan de goede zorgen van de componist toe. Hij maakte er een compositie van negen minuten mee. Geklingel, gerinkel en stiltes stijgen op uit deze maalstroom van klanken. Een gedeelte van het stuk is bedoeld om gezongen te worden door twee baritons in een verstoorde taal door toevoeging van de letter "s" bij het begin van elke zin. In zijn huidige vorm is het stuk een soort symfonie voor klokken. Het is tegelijk hypnotisch en ergerlijk. Het beluisteren ervan kan een ontspannend effect hebben of, juist integendeel, beangstigen. Het ritme van een klok kan, door de gelijkmatigheid ervan, geassocieerd worden met rust, met de zekerheid dat het volgende moment identiek zal zijn aan het vorige. Maar het geluid dat door een secondewijzer wordt voortgebracht, kan evengoed als iets uitermate irritant worden ervaren.

Als de tijd lang aanvoelt of gaat wegen kan het meest discrete getiktak onuitstaanbaar en wreed overkomen. Het wijst op de herhaling als een element dat deel uitmaakt van de eindeloosheid van de tijd. Deze ambivalentie is één van de voornaamste constanten in het werk van Gudny Rosa Ingimarsdottir. Deze tekst werpt een licht op een reeks elementen die haar heel uiteenlopende werken voeden en bevolken.

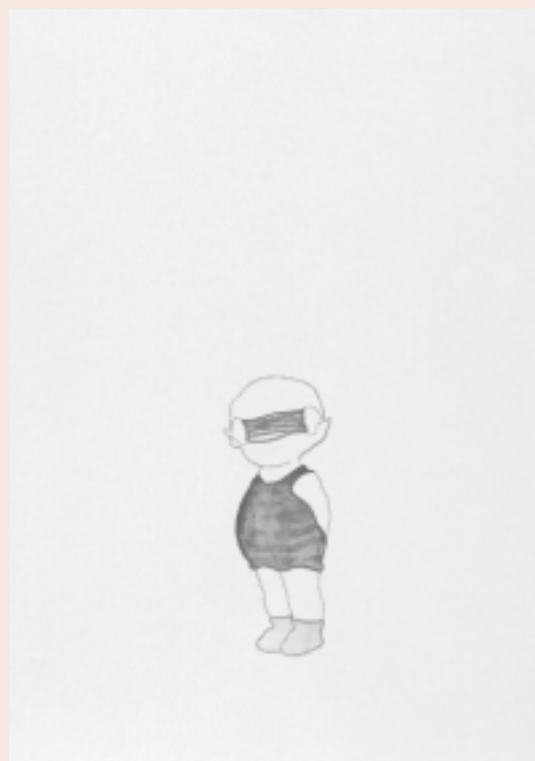
Gudny Rosa Ingimarsdottir werd geboren in Reykjavik in 1969 en volgde eerst wetenschappelijke studies. Uit haar tekeningen zou men kunnen opmaken dat biologie de diepste impact op haar heeft gehad. De oudste tekeningen spelen de kaart van het contrast tussen het wit van het papier en het zwart van het potlood uit. Het getekende gedeelte is vaak onbeduidend tegenover de grootse uitgestrektheid van de maagdelijk wit gelaten drager. Deze tekeningen vertonen de nauwgezetheid van anatomieprenten. Toch zijn het geen voorstellingen van het lichaam. Wel herkent men hier en daar insecten, fragmenten van kwallen ... Eén ding staat vast: ze verdragen een verwoed streven om hun afstotelijke anatomie tot in de kleinste rimpels weer te geven. Er lijkt een zo nauwgezette aandacht aan besteed dat deze vormen bijna aandoenlijk worden. Ze worden in verband gebracht met werktuigen. Werktuigen die het lichaam of het papier doorsnijden, verscheuren, binnendringen. Soms is het papier fysisch mishandeld, wat onder meer blijkt uit de brandsporen dat het op diverse plaatsen vertoont.

In haar meest recente tekeningen is de biologie nog steeds aanwezig. Maar terwijl de vorige tekeningen de anatomie voor de geest riepen, zijn deze tekeningen nauwer verwant met de moleculaire biologie of de biologische ritmes. Ze zijn teder en broos en slingeren heen en weer tussen verstrooiing en concentratie. Er vliegen scherven in het rond, deeltjes agglutineren, fragmenten trekken elkaar aan en stoten elkaar af. De potloodtrek is schuchter, ingehouden en neemt er genoeg mee om een nauwelijks waarneembaar groefje op het papier na te laten. Sommige tekeningen vertonen zachte kleuren, afkomstig van de overdracht van een carbonpapier dat door naaiers wordt gebruikt.

De hand van de naaister is nadrukkelijk aanwezig in veel van Gudny Rosa Ingimarsdottir's werken. Ze werkt inderdaad met naalden, knoopt draden, vlecht ze, snijdt ze, ... Al deze gebaren zijn sterk aanwezig in de vervaardiging van haar sculpturen van wol of elastiekjes, die als typisch vrouwelijk worden bestempeld. Ze breidt, haakt, knoopt. Organismen worden geboren uit de moeizame herhaling van geduldig geaccumuleerde steken. Deze kleine uit draad of steken opgebouwde wezens maken, zowel door hun exuberante vormen als door hun kleuren, een vrolijke indruk. Soms ontstaat het breiwerk van vormen in ongebruikelijke materialen, zoals magneetbanden van audiocassettes waar ze als adolescente naar luisterde, door haar geheugen te ontbreien (een essentieel element waarop we nog terugkomen). De vormen waaraan ze het ontstaan geven zijn vol geluiden (en herinneringen) die ze echter niet kunnen overbrengen.

Een andere sterk aanwezige figuur in het werk van Gudny Rosa Ingimarsdottir is de moeder. Het is overigens zij die het vaakst de aandacht van critici heeft gemonopoliseerd, soms in die mate dat de rest erbij in het niets verdween. Het is duidelijk dat de zwangerschap, het baren, de overgang van vrouw naar moeder centraal staan in haar werk (en zeker in de tijd toen ze zelf moeder van twee meisjes werd), in dezelfde mate als de eraan gekoppelde thema's van het terugtreden en het geheugen.

Door moeder te worden gaat de vrouw doorgaans van de staat van het IK naar die van het WIJ over. Ze geeft het leven aan het meervoud, dat haar tot een wezen ten dienste van ... maakt. In sommige gevallen bestaat ze alleen nog doorheen de andere. De vrouw cijfert zichzelf weg ten gunste van de moeder. Gudny Rosa Ingimarsdottir bevraagt deze neiging om zich weg te cijferen. Tijdens de tentoonstelling « Panic 2 » toonde ze bijvoorbeeld een grote rode foto die, hoewel hij zowel door zijn formaat als door zijn springerige kleur alle aandacht naar zich toe trok, toch weigerde om zich prijs te geven. Het betrof een foto van een vermiljoenrode sculptuur in wol, geplaatst op een zetel in een stof van een nagenoeg identieke kleur. Waarnaar zullen we kijken? Het ge-

heel of het detail?

Wat het verband tussen moederschap / geheugen betreft: is het moeder worden niet het moment waarop men, voor het eerst - heel pijnlijk - het leren vergeten ervaart? Moeder worden is inderdaad een essentiële fase in onze ontplooiing en toch we houden we er geen enkele bewuste herinnering aan over. Op zoek gaan naar sporen, bewijzen die van ons bestaan getuigen, is een ander uitverkoren thema van Gudny Rosa Ingimarsdottir.

De bevraging van het geheugen en voornamelijk van zijn mechanismen en zijn rol in ons bestaan loopt als een rode draad doorheen haar werken.

Eén van de elementen die een antwoord aanreiken op haar vragen is de taal. Men dient te weten dat de taal - en de literatuur - het enige patrimonium van de

IJslanders is. Het verlies ervan zou dus in zekere zin gelijk staan met een verlies van identiteit. Het is deze vrees die de artieste uitdrukt in « Plichten, mijn verloren woorden », een installatie die in het kader van « Panic 2 » werd tentoongesteld.

In een kelder, verlicht met een gewone gloeilamp, staat een tafel. Op de tafel staan twee kleine glazen flessen met een eveneens glazen dop naast elkaar. De eerste bevat een wollen sculptuur waarvan de vormen in elk geval doen denken aan de windingen van de hersenen. De tweede fles bevat kleine stukjes zorgvuldig uitgesneden papier waarop woorden zijn afgedrukt. Bepaalde typische letters doen vermoeden dat het om IJslandse woorden gaat. En dat is inderdaad het geval: de flessen bevatten woorden die uit een IJslands verklarend woordenboek werden geknipt. De tafel heeft een lade die de hele lengte beslaat. In de lade vinden we andere uitgeknipte woorden en kolommen met definities die er op een vermoedelijk zelfde lot lijken te wachten.

Plicht... Het woord wijst op een verplichting. Op het feit dat men zich aan het werk moet zetten voor het te laat is. Deze plicht bestaat erin om het woordenboek te lezen om er de vergeten (naar de achterkant van de lade verdrongen) woorden uit te lichten en om er die woorden die de artieste nog ten volle beheerst in veiligheid te brengen (de woorden in de fles). Gudny Rosa Ingimarsdottir heeft haar plicht gedaan tot aan de letter H. Maar al snel werd het haar duidelijk dat de tijd en de vergetelheid, ondanks haar inspanningen om de woorden te beschermen, hun vernietigende taak onverzettelijk voortzetten. Kan het verliezen van de moedertaal niet deels gezien worden als het verliezen van de kindertijd? Hoe werkt dit geheugen dat

enerzijds een identiteit vastlegt, maar anderzijds een aantal zaken verhuult die de essentie zelf van een individu uitmaken? Verliezen en terugvinden. Opbouwen en ontmantelen. Hoe de kracht vinden om te leren leven met wat men vergeten (of verloren) is? Want dat is inderdaad waar het hier om gaat: om de ervaring van een ballingschap, om het geheugen in wording als het zich ver van zijn thuishaven bevindt, om de angst dat men niet langer zal zijn als het ons in de steek laat.

De ballingschap staat bij Gudny Rosa Ingimarsdottir voor het moeten verlaten van haar land, maar ook en vooral voor de nostalgie. Haar land is IJsland, een eigenaardig land waar de witte hemel 's winters zwart is en de zwarte lava wit besneeuwd is. De nostalgie houdt niet alleen verband met het gemis van een land, maar ook met dat van "het niet langer zijn ...". Niet langer een kind zijn. Niet langer een vrouw, maar een moeder zijn. Niet langer in dagelijks contact staan met de wind en de zee. Niet langer zijn, maar ondanks alles blijven bestaan via de herinnering, de bevragingen, de wil om zichzelf en dus wat men is geweest te blijven.. Vandaar wellicht de hang van de artieste naar de terugtrekking. Verdwijnen is misschien de ultieme keuze die ons geboden wordt bij de idee niet langer te zijn. Toch is de dood niet aanwezig in haar werk.

De verdwijning maakt deel uit van de ballingschap. In dit achterland van het geheugen, waar de werken van Gudny Rosa Ingimarsdottir het levenslicht zien, vindt de vraag « Waar gaat het wit naartoe als de sneeuw smelt? » een nieuwe echo.

Christophe Veys, februari 2003

GUDNY ROSA INGIMARSDOTTIR: 'Where does the white go when the snow melts?'

'Requiem 1'... This work in progress of Gudny Rosa Ingimarsdottir and Benedikt Hermansson plays in a loop while I am writing these lines. It is the first time that these two Icelandic creators work together. Artist Gudny Rosa Ingimarsdottir recorded 74 minutes of sounds produced by a set of clocks set up in the workshop of watchmaker Gudmundur Hermansson. Subsequently, she left the recordings in the good care of the composer Hermansson, who used them to create a nine-minute composition. From this maelstrom of sounds emerge tinkles, rings and silences. Part of the piece is intended to be sung by two baritones in a 'pig Latin' version of Icelandic created by inserting an 's' at the beginning of each phrase. In its current stage, the piece is a kind of symphony for clocks. It is both hypnotic and exasperating. Listening to it may have a relaxing effect or, quite on the contrary, an alarming one. Because of its constant nature, the rhythm of a clock can be associated with calm, with the assurance that the next instant will be identical to the previous one. But the sound produced by a seconds hand can also be experienced as extremely irritating. When time appears to be dragging on or weighing on one, the most discrete tick-tock can come across as unbearable and cruel. It marks repetition as an element of the endless nature of time. This ambivalence is one of the main constants in Gudny Rosa Ingimarsdottir's oeuvre. This text wishes to shed light on a series of elements that nurture and dwell in her very diversified works.

Gudny Rosa Ingimarsdottir was born in Reykjavik in 1969 and initially studied sciences. From her drawings, it would appear that biology had the most profound impact on her. Her earliest drawings play with the contrast between the white of the paper and the black of the pencil. The drawing is often insignificant compared to the majestic expanse of the support that has been left untouched. Her drawings are precise, like anatomical illustrations. Yet they do not represent the body. But here and there, one recognises insects, parts of jellyfish... One thing is certain: they betray a painstaking effort to depict their repulsive anatomy, down to the smallest wrinkle. They seem to be the subject of such meticulous attention that they almost become endearing. They are associated with tools. Tools that cut, rip, penetrate the body or the paper. Sometimes, the paper has been physically ill-treated, as can be seen in the burn marks it presents in different places.

Biology is still present in her most recent drawings. But while her earlier drawings evoked anatomy, these ones are closer to molecular biology or biological rhythms. They are delicate and fragile and they oscillate between dissemination and concentration. Fragments fly around, particles agglutinate, fragments attract and repulse one another. The stroke of the pencil is timid and restrained, and contents itself with making a barely perceptible groove in the paper. Certain drawings display soft colours, resulting from transfers of carbon paper of the kind used by seamstresses.

The hand of the seamstress features largely in the work of Gudny Rosa Ingimarsdottir. She works with needles, knots threads, plaits them, cuts them, etc. All these gestures govern the creation of her sculptures made of wool or rubber bands, which are considered as being typically female. She knits, crochets and knots. Organisms are born from the laborious repetition of patiently accumulated stitches. These small creatures made of threads and stitches are cheerful, with exuberant shapes and bright colours. Sometimes, she unravels her memory (an essential element we will come back to) in order to knit shapes from unusual materials, such as magnetic audiocassette tapes she used to listen to as an adolescent. The shapes created are therefore full of sounds (and memories), yet incapable to transmit them.

Another figure that has a strong presence in Gudny Rosa Ingimarsdottir's oeuvre is the mother. She has often monopolised the attention of critics, sometimes to the extent of obliterating all the rest. It is clear that pregnancy, childbirth, and the transition from being a woman to being a mother are central themes in her work (and certainly around the time when she herself became a mother of two girls), as are the associated themes of withdrawal and memory.

By giving birth, a woman generally makes the transition from 'I' to 'we'. She gives birth to the plural, which turns her into a being in the service of... In certain cases, she then only exists through the other. The woman effaces herself in favour of the mother. Gudny Rosa Ingimarsdottir questions this tendency to efface oneself. In the exhibition 'Panic 2', for example, she presented a large red photograph that, although it monopolised the attention both by its format and by its eye-catching colour, refused to yield itself. It was a photograph of a sculpture of vermilion wool, placed on a chair upholstered in a fabric of an almost identical colour. What to look at? The whole or the detail?

Regarding the connection between motherhood and memory: is giving birth not the moment when one has the first – and very painful – experience of learning to forget? Becoming a mother is indeed an essential phase in our development and yet we do not retain any conscious memory of it. The search for traces, proofs of our existence, is another favourite theme of Gudny Rosa Ingimarsdottir.

Searching memory and, more particularly, exploring its mechanisms and its role in our lives, is a leitmotif in all her works. One of the elements that enable us to find an answer to this question is language. One should keep in mind that language – and literature – are the main heritage of the Icelanders. Losing it would, in a sense, be like losing one's identity. It is this fear that the artist expresses in 'Duties, my lost words', an installation that was also displayed in 'Panic 2':

In a cellar, lit with a simple bulb, stands a table. On the table, close together, stand two small glass bottles with glass stoppers. The first bottle contains a woollen

sculpture with shapes that evoke the convolutions of the brain. The second contains a multitude of small strips of paper, carefully cut out, on which words are printed. From the look of certain typical letters, one gathers that the words are in Icelandic. They are indeed: the bottles contain words that have been cut out from an Icelandic dictionary. The table has a drawer across its whole length. Inside the drawer are other cut-outs of words and columns of definitions, presumably awaiting the same fate.

Duty... The word indicates an obligation. The obligation to set to work before it is too late. This duty consists of reading the dictionary in order to extract forgotten words (pushed away to the back of the drawer) and to safeguard those words of which the artist still has thorough command (the words in the bottle). Gudny Rosa Ingimarsdottir has done her duty up to the letter H. But she soon found that, notwithstanding her efforts to protect the words, time and oblivion inexorably continue their destructive work. Is losing one's mother tongue not, to some extent, losing one's childhood? How does memory work? How come it establishes an identity on the one hand, and yet on the other conceals some of the things that constitute the very essence of an individual? To lose and to find again. To build and to dismantle. How can one find the strength to live with what one has forgotten (or lost)? Because that is indeed what is at stake here: the experience of an exile, of memory in the making when it is far away from home, of the fear of no longer being when it fails us.

With Gudny Rosa Ingimarsdottir, exile stands for having to leave her homeland, but also and above all for nostalgia. Her homeland is Iceland, a strange place where, in winter, the white heaven is black and the black lava is snowy white. Nostalgia is not just the effect of missing one's country, but also of 'no longer being...'. No longer being a child. No longer being a woman, but a mother. No longer being in daily contact with the wind and the sea. No longer being, but still living on in memory, in questions, in the will to remain oneself and therefore what one used to be. This probably explains the artist's penchant for withdrawal. Disappearing is perhaps the ultimate choice when faced with the idea of no longer being. Still, death is not present in her work.

Disappearing is part of the exile. In this hinterland of memory, where Gudny Rosa Ingimarsdottir's works are born, the question 'Where does the white go when the snow melts?' finds a new echo.

Christophe Veys, February 2003

GUDNY ROSA INGIMARSDOTTIR: "Quand fond la neige, où va le blanc ?"

'Requiem 1'... Ce projet en cours de Gudny Rosa Ingimarsdottir et Benedikt Hermansson passe en boucle tandis que j'écris ces lignes. C'est la première fois que ces deux créateurs islandais travaillent en tandem. La plasticienne a enregistré 74 minutes de sons produits par l'ensemble des horloges entreposées dans l'atelier de l'horloger Gudmundur Hermansson. Par la suite, elle a confié cet enregistrement aux bons soins du compositeur, qui en a fait une composition de neuf minutes. De ce maelström de sons se détachent des tintements, des cliquetis et des silences. Cette pièce est destinée à être en partie chantée par deux barytons dans une langue perturbée par l'ajout d'un « s » au début de chaque phrase. A l'heure actuelle, elle se résume à une sorte de symphonie pour horloges. Elle est à la fois hypnotique et horripilante. Son écoute peut avoir un effet relaxant ou, tout au contraire, angoissant. Le rythme d'une horloge peut, de par son caractère constant, être associé au calme, à la certitude que l'instant suivant sera identique au précédent. Mais le son produit par une trotteuse peut être également vécu comme quelque chose d'extrêmement irritant. Lorsque le temps se fait long ou pesant, le plus discret des tic-tac peut se révéler odieux et cruel. Il marque la répétition, comme un élément qui participe au caractère interminable du temps. Cette ambivalence est l'une des principales constantes du travail de Gudny Rosa Ingimarsdottir. Le propos de ce texte sera de mettre en lumière une série d'éléments qui nourrissent et peuplent ses œuvres très diversifiées.

Née à Reykjavik en 1969, Gudny Rosa Ingimarsdottir poursuit tout d'abord des études scientifiques. A la vue de ses dessins, il semblerait que c'est la biologie qui a eu sur elle l'impact le plus profond. Les plus anciens jouent la carte du contraste entre le blanc du papier et le noir du crayon. La part du dessin est souvent infime par rapport à l'étendue majestueuse du support qu'elle laisse vierge. Ces dessins sont précis comme des planches d'anatomie. Ils ne représentent pourtant pas de corps. En revanche, on y reconnaît par-ci, par-là des insectes, des fragments de méduses... Une chose est certaine : ils trahissent un attachement à transcrire, dans les moindres replis, leur anatomie répulsive. L'attention portée semble à ce point minutieuse que ces formes en deviennent presque attachantes. Des outils leurs sont associés. Des outils qui sectionnent, écartèlent, pénètrent le corps ou le papier. Ce dernier se voit parfois physiquement malmené, comme en témoignent les traces de brûlures qu'il porte à divers endroits. Dans ses dessins plus récents, il est toujours question de biologie. Mais si les précédents évoquaient l'anatomie, ceux-ci sont plus proches de la biologie moléculaire ou des rythmes biologiques. Délicats, fragiles, ils oscillent entre dissémination et concentration. Des éclats volent, des particules s'agglutinent, des fragments s'attirent et se repoussent. Le coup de crayon se fait timide, effacé. Il se contente de laisser dans le papier un imperceptible sillon. Certains dessins affichent des couleurs tendres, résultant du transfert d'un papier carbone pour couturière.

La main de la couturière est présente dans une grande partie du travail de Gudny Rosa Ingimarsdottir. En effet,

elle travaille à l'aide d'aiguilles, noue le fil, l'entrelace, le coupe, ... Autant de gestes qui président notamment à la réalisation de ses sculptures en laine ou en élastiques et qui sont considérés comme étant typiquement féminins. Elle tricote, crochète, noue. Des organismes naissent de la répétition laborieuse de points patiemment accumulés. De petites tailles, ces êtres de fils et de points sont joyeux tant par leurs formes exubérantes que par leurs coloris. Parfois, c'est en détricotant sa mémoire (élément capital sur lequel nous reviendrons) qu'elle tricote des formes dans des matières insolites, telles des bandes magnétiques de cassettes audio qu'elle écoutait adolescente. Les formes auxquelles elle donne ainsi naissance sont donc emplies de sons (et de souvenirs), mais incapables de les transmettre.

Une autre figure très présente dans l'œuvre de Gudny Rosa Ingimarsdottir est la mère. C'est d'ailleurs elle qui a le plus souvent monopolisé l'attention des critiques, parfois au point de masquer tout le reste. Il est clair que la gestation, l'enfantement, le passage de l'état de femme à celui de mère sont au centre de son travail (et certainement à l'époque où elle est elle-même devenue mère de deux filles), au même titre que l'effacement et la mémoire, qui sont des thèmes liés. En devenant mère, la femme passe généralement de l'état de JE à celui de NOUS. Elle donne naissance à son pluriel, celui qui fait d'elle un être au service de... Dans certains cas, elle n'existe plus qu'à travers l'autre. La femme s'efface au profit de la mère. Gudny Rosa Ingimarsdottir questionne cette tendance à s'effacer. Lors de l'exposition « Panic 2 », elle a par exemple présenté une grande photographie rouge qui, bien que monopolisant toute l'attention tant de par son format que de par sa couleur tape-à-l'œil, rechignait à se livrer. Il s'agissait de la photo d'une sculpture en laine vermillon, posée sur un siège en tissu de couleur quasi identique. Que regarder ? L'ensemble ou le détail ? A propos de la relation maternité / mémoire : la maternité n'est-elle pas le moment, où, a posteriori, on fait pour la première fois l'expérience – très douloureuse – de l'apprentissage de l'oubli ? En effet, la maternité est une étape essentielle dans l'épanouissement de notre être et nous n'en gardons aucun souvenir conscient. Partir à la recherche de traces, de preuves qui attestent de notre existence est un autre thème de prédilection de Gudny Rosa Ingimarsdottir.

Le questionnement de la mémoire, et en particulier de ses mécanismes et de son rôle dans notre vie, s'inscrit en filigrane de toutes ses œuvres.

Un des éléments qui permet de trouver une réponse à ses questions est la langue. Il faut savoir que la langue – et la littérature – est l'unique patrimoine des Islandais. La perdre équivaldrait donc à perdre son identité. C'est cette crainte que l'artiste a exprimée dans « Devoirs, mes mots perdus », une installation présentée lors de « Panic 2 » :

Dans une cave éclairée par une simple ampoule, une table. Sur cette table, deux petites bouteilles en verre juxtaposées, pourvues d'un bouchon également en verre. La première contient une sculpture en laine dont les formes ne sont pas sans évoquer les circonvolutions

du cerveau. La seconde contient une multitude de petits morceaux de papier méticuleusement découpés sur lesquels sont imprimés des mots. Certaines lettres typiques donnent à penser qu'il s'agit de mots islandais. Et c'est bien de cela qu'il s'agit : les bouteilles contiennent des mots découpés dans un dictionnaire explicatif islandais. La table est pourvue d'un tiroir coulissant sur toute sa longueur. A l'intérieur de celui-ci, on découvre d'autres mots découpés et des colonnes de définitions qui gisent là dans l'attente d'un sort que l'on soupçonne identique.

Devoir... Le mot indique qu'il y a une obligation. Qu'il faut se mettre au travail avant qu'il ne soit trop tard. Ce devoir consiste dans la lecture du dictionnaire afin d'en extraire les mots oubliés (relégués au fond du tiroir) et de mettre en sécurité ceux que l'artiste maîtrise encore pleinement (les mots mis à l'abri dans la bouteille). Gudny Rosa Ingimarsdottir a fait son devoir jusqu'à la lettre H. Mais elle n'a pas tardé à se rendre compte qu'en dépit des efforts qu'elle faisait pour protéger les mots, le temps et l'oubli poursuivaient inéluctablement leur œuvre de destruction. Perdre sa langue maternelle n'est-ce pas, en partie, perdre son enfance ? Comment fonctionne cette mémoire qui, d'une part, fixe une identité, mais, de l'autre, occulte un certain nombre de choses qui constituent l'essence même d'un individu ? Perdre et retrouver. Construire et démanteler. Comment trouver la force d'apprendre à vivre avec ce que l'on a oublié (ou perdu) ? Car c'est bien de cela qu'il est question ici : du vécu d'un exil, du devenir de la mémoire lorsqu'elle est loin de son port d'attache, de la crainte de ne plus être lorsqu'elle nous fait faux bond. L'exil chez Gudny Rosa Ingimarsdottir, c'est devoir quitter sa terre, mais aussi et surtout la nostalgie. Sa terre, c'est l'Islande, étrange pays où en hiver, le ciel blanc est noir et la lave noire est blanche de neige. La nostalgie porte non seulement sur le regret d'une terre, mais aussi sur celui de « ne plus être ... ». Ne plus être un enfant. Ne plus être une femme mais une mère. Ne plus être au contact quotidien du vent et de la mer. Ne plus être, mais exister malgré tout à travers le souvenir, les interrogations, la volonté de rester soi et donc ce que l'on a été. De là, probablement, le goût de l'artiste pour l'effacement. Disparaître est peut-être l'ultime choix qui nous est offert face à l'idée de ne plus être. Pourtant, la mort n'est pas présente dans son travail.

La disparition est une part d'exil. Dans cet arrière-pays de la mémoire, là où naissent les œuvres de Gudny Rosa Ingimarsdottir, la question de Shakespeare « Quand fond la neige, où va le blanc ? » trouve un nouvel écho.

Christophe Veys, février 2003